

Biblioteksplan 2020–2023

Motala kommun

Innehåll

Inledning	3
Bibliotekets prioriterade grupper	3
Mål	4
Bibliotekens fokusområden	5
1. Tillgänglighet	6
2. Medier och information	7
3. Biblioteket som lärmiljö	7
4. Mötesplats för alla	8
5. Integration och mångkultur	8
6. Demokrati	9
7. Läslust	9
8. Digital delaktighet	10
9. Samverkan	11
10. Framtida utmaningar och utvecklingsområden	13
Förteckning över styrdokument	14

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige
Datum: 2020-08-24
Reviderande instans:
Datum:
Gäller från: 2020-08-25

Darienummer: 18/BN 0103
Paragraf: § 102
Darienummer:
Paragraf:

Inledning

Bibliotek är en lagstadgad verksamhet som är en central del i ett demokratiskt och hållbart samhälle. Motala kommuns biblioteksorganisation består av folkbibliotek, skolbibliotek och gymnasiebibliotek. De olika bibliotekens uppdrag skiljer sig åt.

Definition av folkbibliotek:

Folkbiblioteket är en kravlös mötesplats med fri och obegränsad tillgång till kunskap, tankar, kultur och information. Biblioteket är öppet för alla. Det stimulerar det individuella och det livslånga lärandet och bidrar till att skapa förutsättningar för kreativa och kritiskt tänkande människor.

Definition av skolbibliotek:

Skolbiblioteket är en lagstadgad pedagogisk funktion som stöder elevernas lärande och används aktivt i undervisningen. Ett skolbibliotek är en demokratisk rättighet där alla elever ges möjlighet att hitta läslusten och stärka sin läsutveckling samt att söka och hitta information. För skolbiblioteksverksamheten ansvarar rektor.

Enligt bibliotekslagen ska kommunen ha en politiskt antagen biblioteksplan för sin biblioteksverksamhet. Biblioteksplanen ska omfatta alla kommunala bibliotek (folk-, skol- och gymnasiebiblioteken) och deras samarbete med andra kommunala enheter. Samarbeten på kommunal och regional nivå med andra bibliotekstyper ska också beskrivas i biblioteksplanen. Biblioteksplanen ska vara uppföljningsbar och ha en tydlig koppling till bibliotekslagen.

Biblioteksplanen är ett redskap för att på ett strukturerat sätt tillvarata de resurser som finns samt skapa beredskap inför framtiden och stimulera till utveckling. Motala bibliotek ska eftersträva en likvärdighet i utbudet av information, medier och service gentemot kommuninvånarna.

Biblioteksverksamheten i Motala kommun ska genomsyras av kommunens kärnvärden; öppen, stolt och nyskapande. Det moderna biblioteket är en öppen och demokratisk arena som bidrar till både samhällets och människors växande och utveckling. Biblioteken länkar samman traktens historia med nutiden och bidrar till att skapa en stolt och positiv identitet för både individ och samhälle. Biblioteken vågar utmana och vara nyskapande för att verksamheten ska vara fortsatt relevant för medborgarna i det framväxande digitala samhället.

Biblioteksplanen utgår från de övergripande planer som finns för Motala kommun och bildningsnämnden, det regionala utvecklingsprogrammet och den regionala kulturplanen samt bibliotekslagen och skollagen.

Planen är styrande på en övergripande nivå, och ska kompletteras med konkreta handlingsplaner för de olika verksamheterna.

Biblioteken i Motala

I Motala kommun finns följande bibliotek:

- Huvudbiblioteket i Motala. Öppet sex dagar i veckan, totalt 46 timmar per vecka. Cirka 190 000 besök per år.
- Biblioteket i Borensberg. Öppet fyra dagar i veckan, totalt 26 timmar, med bemanning. Borensbergs bibliotek har också meröppet 9–21 alla dagar i veckan. Cirka 32000 besök per år.
- Biblioteket i Tjällmo, ett integrerat folk- och skolbibliotek. Öppet tre dagar i veckan, totalt 16 timmar per vecka. Cirka 5000 besök per år.
- Biblioteksbussen som besöker drygt 40 förskolor och skolor samt ett 30-tal hållplatser, främst på landsbygden men även de tre sociokulturellt utsatta områdena Charlottenborg, Ekön och Väster. Cirka 12 000 besök per år.
- Det digitala biblioteket som är öppet dygnet runt och där man kan söka, reservera och låna om böcker, filmer, spel och musik samt digitala medier och E-tjänster.
- Gymnasiebiblioteket på Carlsunds utbildningscentrum innefattande ungdomsgymnasiet, kommunala vuxenutbildningen och högskolestuderande. Skolan har cirka 1500 elever som går på skolan och som är distansstudenter.
- Mediateket på Platengymnasiet som innefattar ungdomsgymnasiet, gymnasiesärskolan och SFI-undervisningen. Skolan har cirka 1000 elever.
- 19 grundskolbibliotek som tillhandahåller biblioteksservice till alla grundskoleelever från årskurs F-9. De kommunala grundskolorna har cirka 4800 elever.

Bibliotekets prioriterade grupper

Bibliotekslagen säger att biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla men att biblioteken ska lägga särskild fokus på tre prioriterade grupper. Dessa är:

- **Personer med funktionsnedsättning.** Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.
- **De nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska.** Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på
 1. de nationella minoritetsspråken,
 2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
 3. lättläst svenska.
- **Barn och unga.** Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

Mål

Motala kommuns bibliotek ska bidra till att uppfylla kommunens övergripande vision till 2030, som är ”Motala - den öppna, stolta och nyskapande sjöstaden”.

I det lokala utvecklingsprogrammet, LUP 2019–2022, beskrivs de politiska målen och de fyra prioriterade områdena för mandatperioden och utifrån dessa ska Motalas bibliotek jobba för att bidra till kommunens utveckling.

- Sund ekonomi

Biblioteken i Motala ska ge kommunens invånare likvärdig service med hög kvalitet.

Biblioteksbusen är ett kostnadseffektivt sätt att ge hela kommunen tillgång till biblioteksservice.

Biblioteken ska vara attraktiva arbetsplatser som ger medarbetarna möjlighet till utveckling och ett meningsfullt arbete. Biblioteken ska kunna erbjuda praktikanter möjlighet att testa på arbetslivet.

- Tillväxt i hela Motala

Biblioteken i Motala ska erbjuda fri tillgång till information, kunskap och kultur för alla åldersgrupper utifrån deras egna behov. Biblioteken ska också garantera medborgarna tillgång till samhällsinformation av alla slag. Biblioteken ska aktivt arbeta för att öka den digitala delaktigheten bland kommuninvånarna för att främja demokrati och aktivt medborgarskap.

Biblioteksbusen gör det möjligt att kommuninvånarna som bor långt från närmsta fysiska bibliotek har tillgång till litteratur, samhällsinformation och digital hjälp.

- Det goda livet i Motala

Biblioteken i Motala har en viktig funktion som mötesplats och kulturell scen för medborgare i olika åldrar och med olika bakgrund. De ska vara en arena för kulturupplevelser som leder till ökad livskvalitet och bidrar till att skapa ett attraktivt Motala.

Folkbiblioteken är viktiga centra för både det informella och formella lärandet, för språk- och läsutveckling, för kunskap och information samt för digital delaktighet. Enligt bibliotekslagen ska folkbiblioteken främja läsning och tillgång till litteratur samt ge kunskap om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet.

Enligt skollagen ska alla elever ha tillgång till ett skolbibliotek. Skolbibliotekarierna bidrar till att höja skolan kvalitet. De ger eleverna de färdigheter som behövs för ett livslångt lärande.

Kommunens skolbibliotekarier stödjer elevers lärande genom undervisning och handledning i informationssökning och källkritiskt tänkande samt läsfrämjande arbete.

- Ett sammanhållet Motala

Biblioteken är den fria och öppna mötesplatsen, det publika vardags- och arbetsrummet med plats för alla. Motala bibliotek ska vara en social arena som uppmuntrar och stärker mänskliga möten och erbjuder forum för dialog och utbyte av erfarenheter, idéer och kompetenser.

Biblioteken i Motala ska bidra till individens och samhällets utveckling. Enligt bibliotekslagen ska biblioteken verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. I lagen betonas användarperspektivet och att speciell hänsyn ska tas till prioriterade grupper såsom barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning samt personer med annat modersmål än svenska.

Biblioteken i Motala utgör en resurs i kommunens strategiska arbete för att höja utbildningsnivån inom alla åldersgrupper. Biblioteken är en grund och en förutsättning för det livslånga lärandet, som ofta krävs i arbetslivet.

Biblioteksbussen bidrar till att ge invånare som bor i de socioekonomiskt utsatta områdena Charlottenborg, Ekön och Väster tillgång till biblioteksservice där de kan hitta litteratur, samhällsinformation, digital service och kulturupplevelse.

Bibliotekens fokusområden

Utifrån de styrdokument och mål som biblioteken i Motala ska jobba mot så har nio fokusområden identifierats samt de framtida utmaningar och utvecklingsområden biblioteken står inför.

Dessa är:

1. Tillgänglighet
2. Medier och information
3. Biblioteket som lärmiljö
4. Mötesplats för alla
5. Integration och mångkultur
6. Demokrati
7. Läslust
8. Digital delaktighet
9. Samverkan
10. Framtida utmaningar

1. Tillgänglighet

Biblioteken i Motala ska erbjuda lättillgängliga miljöer med öppettider utifrån besökarnas behov. Biblioteken ska vara anpassade för människor i olika åldrar, med olika bakgrund och olika fysiska och psykiska förutsättningar.

Det digitala biblioteket, gotabiblioteken.se, som kommuninvånarna kommer åt hemifrån ska vara öppet dygnet runt, här finns digitala böcker att läsa eller lyssna på, det går att beställa och låna om fysiska medier och använda bibliotekets övriga databaser och tjänster. Det digitala biblioteket ska uppfylla krav på tillgänglighet och användarvänlighet.

Det ska vara lätt att komma i kontakt med oss på biblioteken via telefon, e-post eller besök. De som kontaktar oss ska bemötas på ett serviceinriktat och tillmötesgående sätt.

Biblioteken i Motala ska arbeta uppsökande och för likvärdighet. Alla invånare ska ha rätt till biblioteksservice. Här är biblioteksbussen viktig för att nå ut med biblioteksservice till alla förskolor och skolor och till boende på landsbygden. Motala bibliotek ska bidra till att utveckla en läsombudsverksamhet inom vård och omsorg för att nå de kommuninvånare som bor i olika typer av vårdboenden. ”Boken kommer” ska erbjudas för personer som har svårt att ta sig till biblioteket på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning.

Informationstillgänglighet är en viktig del av bibliotekets arbete. Information om bibliotekets utbud och tjänster ska finnas på olika språk och som lättläst information.

Alternativa sätt att läsa, exempelvis storstil, talböcker och lättlästa böcker, ska aktivt erbjudas personer med olika typer av funktionsnedsättningar som begränsar läsförmågan. Motalas folkbibliotek har en Äppelhylla till för alla barn och unga, där det finns böcker att läsa med ögon, öron och fingertoppar. Det finns bland annat böcker med tecken som stöd och taktila bilderböcker. För barn med sen språkutveckling erbjuder biblioteken Språkpiller, böcker som logopeden ger på recept. Språkväskor med lässtimulerande material som uppmuntrar till att leka med språket finns också på biblioteken för utlån.

Motala bibliotek ska ha en tillgänglighetsplan för att säkerställa att verksamheten är tillgänglig för kommunens invånare.

Skolbibliotekens lokaler ska vara tillgängliga för alla elever. Skolbiblioteket ska bemannas så att elever kan få hjälp med att hitta litteratur och information för läsning och skolarbeten.

Skolbibliotekarierna ska jämte pedagogen bidra till elevers måluppfyllelse och det är därför av yttersta vikt att det bereds möjlighet att arbeta nära elever i klassrummen. Skolbibliotekarierna skall aktivt verka för att tillgängliggöra läsfrämjande bestånd, med varje unik elevs behov för ögonen, särskilt med avseende på läsnedsättning och / eller annat modersmål än svenska. Detta ska ske i samverkan med berörda pedagoger, såsom speciallärare och modersmåls lärare.

Skolbibliotekarierna är de enda på skolorna som har rätt att registrera konton för nedladdning av talböcker till elever med läshinder. De har stor kunskap om andra alternativa medier för lärande. Därför ska skolbiblioteket finnas med som en resurs i de åtgärdsprogram som skolan upprättar för att säkerställa att eleven får rätt hjälp för att nå målen.

2. Medier och information

Motala bibliotek ska erbjuda ett brett medieutbud i olika format och på olika språk samt anpassade medier för personer med funktionsnedsättningar. Efterfrågan på e-böcker kommer att öka, det är en utveckling som biblioteken ska bejaka för att vara relevanta, moderna och nå fler läsare.

Biblioteken i Motala ska erbjuda ett varierat och uppdaterat bestånd av såväl äldre som modern litteratur till alla åldrar. Det ska finnas både det som anses smalt likväl det som är mer efterfrågat. Inköpsförslag ska uppmuntras och välkomnas för att främja delaktighet och inflytande. Motala bibliotek ska kostnadsfritt låna ut alla medieslag och utan extra avgifter ta hem beställda medier från andra bibliotek.

Motala bibliotek ska följa teknikutvecklingen och verka för att det finns fungerande IT-miljöer på samtliga bibliotek för att det digitala utbudet ska kunna tillgängliggöras.

Motala bibliotek ingår i Götabiblioteken; ett samarbete mellan biblioteken i Östergötland och Tranås. Detta samarbete ökar individens tillgång till böcker och andra medier. För att medieutbudet ska möta behoven och önskemålen i den egna kommunen ska det finnas en lokal medieplanering.

Motalas bibliotek ska serva förskolan med litteratur då det främjar och stimulerar barns språkutveckling. Förskolans behov ska beaktas vid inköp och ett tätt samarbete ska finnas mellan de olika verksamheterna. Grundskolans behov tillgodoses genom skolbibliotek på respektive skola samt det gemensamma bokbeståndet på skolbibliotekscentralen som finns på huvudbiblioteket.

Skolbiblioteken ska ha ett medieurval som speglar skolans inriktningar samt stimulerar till läsning och lärande i skolan och på fritiden. De ska erbjuda ett brett sortiment av skönlitteratur, både på svenska och på alla de språk som är aktuella på skolan.

Skolbiblioteken arbetar också aktivt med betrodda digitala uppslagsverk, artikeldatabaser och globala resurser.

3. Biblioteket som lärmiljö

Kommunerna rekommenderas att utnyttja och stärka biblioteken som informationsnoder. Biblioteken har en unik ställning med en stark demokratisk prägel. Utnyttja biblioteket för att minska den digitala klyftan, fungera som stödjepunkter för distansstudier och samhällsinformation. (Regionalt utvecklingsprogram för Östergötland 2030)

På biblioteken ska finnas plats för det formella och det informella lärandet. Det ska finnas studieplatser för enskilda studier och i grupp. Det ska finnas teknik som datorer, skanner och skrivare för den som behöver.

Folkbibliotek ska erbjuda goda forskarmiljöer för släkt- och hembygdsforskning för att tillmötesgå det stora intresset för släktforskning och lokalhistoria. För att bättre tillgängliggöra bibliotekens lokalsamlingar bör de i högre grad göras digitalt sökbara.

Motala bibliotek ska erbjuda en flexibel användning av biblioteksrummet för att främja lärande, eget skapande, läsning, upplevelser och möten.

Barn och unga lär genom lek och skapande. Därför ska de erbjudas aktiviteter som främjar fantasi och skaparlust. Bibliotekens barnavdelningar utformas för att främja detta. På Motala huvudbibliotek finns även en skaparverkstad.

Alla skolelever i Motala kommun ska ha tillgång till skolbibliotek bemannade med fackutbildade bibliotekarier. Skolbiblioteksrummet ska inbjuda till läsning och studier men det är viktigt att skolbiblioteket inte bara är ett rum. Det ska vara en verksamhet som stödjer elevernas lärande. Skolbibliotekarien ska därför arbeta läsfrämjande, vara en del i undervisningen samt bistå eleverna att hitta material till skolarbeten.

4. Mötesplats för alla

Motalas bibliotek ska erbjuda attraktiva och välkomnade miljöer där människor i alla åldrar, så väl barn som vuxna, och med olika bakgrund samt personer med funktionsnedsättningar kan mötas och ta del av information, kunskap och upplevelser. Alla människor ska kunna använda Motala bibliotek som mötesplats, men särskilda insatser ska göras för de prioriterade grupperna.

Motala bibliotek ska erbjuda kulturella upplevelser i egen regi eller i samarbete med andra aktörer. Biblioteken ska fungera som kreativa och öppna arenor, där medborgarna kan delta både som åskådare och aktör. Biblioteken ska erbjuda forum för dialog och utbyte av erfarenheter, idéer och kompetenser. Motala bibliotek ska prioritera program och aktiviteter som leder till ökad integration och en meningsfull fritid för barn och unga.

Motala bibliotek ska erbjuda en flexibel användning av biblioteksrummet för att främja lärande, eget skapande, läsning, upplevelser och möten.

Motala bibliotek ska jobba för att barn och unga ska tycka att biblioteket är en naturlig plats att besöka enskilt eller med vänner och familj. Folkbiblioteken ska erbjuda en lustfylld verksamhet för barn och unga på fritiden, och vara en självklar mötesplats för alla barn och föräldrar och andra vuxna i barns närhet.

5. Integration och mångkultur

För många nyanlända är biblioteket det första mötet med samhället och motalaborna. Motala bibliotek ska verka för ökad integration i samhället och minska språkhindret genom att prioritera mångfald i sitt utbud av medier och programverksamhet. Biblioteket strävar efter att kunna tillhandahålla medier och handledning på relevanta språk utifrån den nyanländes behov.

Bland minoritetsspråken ägnas finskan särskild uppmärksamhet eftersom Motala är finskt förvaltningsområde.

Biblioteket har medarbetare med en samlad kompetens att både förstå och möta de mångsidiga, mångkulturella och mångspråkiga behoven hos människor som bor och vistas i Motala.

Skolbibliotekens verksamhet ska stärka språkutvecklingen hos elever med svenska som andraspråk, både modersmålet och svenska.

6. Demokrati

Människors deltagande i demokratin är beroende av en fullgod utbildning samt en fri och obegränsad tillgång till kunskap, tankar, kultur och information. Folkbiblioteket som lokalt kunskapscentrum utgör en grundförutsättning för ett livslångt lärande, ett självständigt ställningstagande och en kulturell utveckling för den enskilde och för olika grupper i samhället. (Unescos folk- och skolbiblioteksmanifest)

Motala bibliotek ska bidra till att medborgarna blir välinformerade och har möjlighet att bilda sig egna uppfattningar i olika frågor. Genom att erbjuda ett brett och allsidigt bestånd av olika medier, inklusive tillgång till Internet, bidrar biblioteken till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Arrangemang, utställningar, föreläsningar och övrig programverksamhet som erbjuds på Motala bibliotek ska spegla ett brett samhällsspektrum.

Genom att arbeta uppsökande ska biblioteket nå ut till fler och förmedla service till även biblioteksovana. Förhoppningsvis leder det till fler biblioteksbesök på lång sikt och främjar demokratin.

Skolbibliotekets medier har en avgörande roll för att öka elevers insikter, empati och förståelse för människors olikheter och erfarenheter.

Att barnkonventionen blivit lag 1 januari 2020 är något Motala bibliotek behöver uppmärksamma för att visa på alla barns lika värde i verksamhet. Barn och ungas rätt att påverka biblioteksverksamheten ska vara betydelsefull.

7. Läslust

Motala bibliotek ska arbeta för att skapa, öka och bevara läsförmågan hos såväl den prioriterade gruppen barn som hos vuxna. Enligt bibliotekslagen ska folkbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till

läsning och då senare års undersökningar visar att barn och unga läser allt mindre¹ är det ännu viktigare.

För att främja läsning och skapa läslust ska biblioteken i Motala på olika sätt jobba med skyltning och presentation av litteraturen i lokalerna och erbjuda arrangemang kring litteratur och författare.

Som en del i Motala biblioteks läsfrämjande arbete inleds Bokstart i Motala år 2020. Bokstart är en nationell satsning som vänder sig till föräldrar och vuxna i små barns närhet för att främja läsning och stimulera riktigt små barns språkutveckling. Motala biblioteks metod är att samarbeta med BVC, barnavårdscentralen, för att kunna göra hembesök till nyfödda barn och deras föräldrar på Ekön.

För att nå barn i förskoleåldern samarbetar Motalas bibliotek med förskolorna genom att erbjuda sagostunder, teatrar och andra evenemang. Barnen på förskolorna får tillgång till litteratur genom besök av biblioteksbusen och boklådor.

Skolbiblioteken når alla kommunens barn och unga och har därför en tydlig socioekonomiskt utjämnande roll med det läsfrämjande arbetet.

Skolbibliotekens huvudfokus är måluppfyllelse. Läsförmågan gör stor skillnad i alla ämnen. Därför är det viktigt att skolbibliotekarien fungerar som medpedagog i arbetet med läsförståelse både för läsningen i skolan och elevernas fritidsläsning. Skolbiblioteket ska ha inbjudande lokaler som lockar till boklån.

8. Digital delaktighet

Digital kompetens i Motala kommun som geografiskt område innebär att alla ska vara förtrogna med och ha kunskap om digitala verktyg och tjänster samt ha möjlighet att följa med och delta i den digitala utvecklingen utifrån sina förutsättningar. Att arbeta för ökad digital kompetens och delaktighet är en demokratifråga då det ger ökade förutsättningar för att vara aktiv i vårt samhälle. Digital kompetens och delaktighet handlar även om att ha den medie- och informationskunnighet som krävs för att kunna finna, analysera, kritiskt värdera och skapa information i olika medier och sammanhang. Kommunen har ett ansvar att säkerställa att alla kan ta del av viktiga samhällstjänster. Invånare i Motala kommun ska känna att de har den digitala kompetens och delaktighet som behövs för att kunna använda digitaliseringens möjligheter för nytta och nöje i vardagen. (Digitaliseringsplan 2018–2023 för Motala kommun)

Det är en demokratisk rättighet att ha möjlighet att ta del av information och använda digitala tjänster. Motala bibliotek ska genom sitt DigidelCenter aktivt arbeta för att öka den digitala

¹ Statens Medieråd (2019), Ungar och medier
<https://statensmedierad.se/download/18.126747f416d00e1ba946903a/1568041620554/Ungar%20och%20medier%202019%20tillganglighetsanpassad.pdf>

delaktigheten bland kommuninvånarna, såväl vuxna som barn, för att främja demokrati och aktivt medborgarskap.

Alla bibliotek i kommunen ska erbjuda digitala lärmiljöer med hög teknisk standard. Det ska finnas möjlighet att använda exempelvis datorer och surfplattor på biblioteken. De trådlösa nätverken ska vara driftsäkra och lätt åtkomliga i lokalerna. Bibliotekets databaser och e-medier ska vara tillgängliga via de trådlösa nätverken. Det ska även finnas publik skanner och skrivare på alla bibliotek.

Motala bibliotek ska erbjuda digitala lärmiljöer för gruppundervisning och enskilda studier. Personalen ska ha ett pedagogiskt förhållningssätt och kompetens med både spets och bredd.

MIK (medie- och informationskunnighet) inkluderar de färdigheter vi behöver för att utöva våra demokratiska rättigheter i dagens digitala samhälle. Till dessa färdigheter räknas digital kompetens eller informationskompetens, som beskriver förmågan att kunna söka, finna, kritiskt granska och använda information för olika syften och i olika sammanhang. Det här är färdigheter och kompetenser som är bibliotekens kärnuppgifter.

Motala bibliotek ska främja användning av informationsteknik för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet. Biblioteken är viktiga kunskapsnoder för att överbrygga den digitala klyftan, och ska erbjuda kostnadsfria kurser och handledningar på det digitala området.

För barn och unga erbjuder biblioteken MIK-aktiviteter för att prova på och lära sig digitala verktyg, öva på ett kritiskt förhållningssätt och lösa problem samt omsätta idéer till handling. Dessa aktiviteter riktar sig till förskola och skola samt till barn och unga på fritiden.

Skolbiblioteket är en del av skolans digitala infrastruktur. Skolbibliotekarien ska ha kunskap om digitala resurser, både de skolan betalar för men även om andra fria resurser som är relevanta för elevernas lärande.

9. Samverkan

Motala bibliotek ska ha väl utvecklade samarbeten med olika aktörer på lokal, regional och nationell nivå.

På lokal nivå samarbetar biblioteken med BVC, förskola, skola, omsorg, andra kommunala verksamheter, folkbildning, föreningar, vuxenutbildning, kulturarv och andra kulturverksamheter.

På regional nivå ingår Motala bibliotek i Götabiblioteken, som är ett bibliotekssamarbete mellan alla kommuner i Östergötland och Tranås. Motala bibliotek ska ta aktiv del i det regionala utvecklingsarbetet.

Motala bibliotek bidrar tillsammans med övriga bibliotek i länet även till nationell biblioteksutveckling. Götabiblioteken är en del av den nationella bibliotekskatalogen Libris, som ska utvecklas till en gemensam biblioteksresurs för hela landet.

Skolbibliotekets verksamhet bygger på samverkan med pedagoger, modersmållärare, elevhälsoteam med flera.

Skolbibliotekens personal samverkar kring projekt, fortbildning och medier. Skolorna får därmed tillgång till ett större bestånd än det på det egna skolbiblioteket. Gemensamma planer för läsning, informationssökning och källkritik bidrar till likvärdig undervisning på kommunens skolor från förskoleklass till gymnasium.

Skolbiblioteken deltar i vissa av folkbibliotekens fortbildning för att stärka den egna yrkeskompetensen.

Eftersom skolbiblioteken ska bidra till det livslånga lärandet besöker grundskolans klasser sitt närmaste folkbibliotek/biblioteksbusen några gånger under skoltiden.

10. Framtida utmaningar och utvecklingsområden

I enlighet med Barnkonventionen som nu blivit lag ska verksamheten genomsyras av barn och ungas rättigheter. Även om Motala bibliotek redan nu arbetar mycket utifrån det så behöver det utarbetas en handlingsplan och implementera konventionen på allvar i verksamheten.

Motala bibliotek ska undersöka möjligheten att ansluta till appen Bibblix som ger barn i åldrarna 6–12 år tillgång till digitala böcker och boktips.

Den digitala utvecklingen ställer nya krav på biblioteken och dess roll i samhället har blivit än viktigare. Motala bibliotek ska ligga i framkant i utvecklingen och användandet av ny teknik för E-tjänster och e-medier, så som böcker, film, tidningar och databaser. Den digitala omvandlingen av medievärlden pågår och biblioteken ska följa den här utvecklingen så att biblioteken upplevs som aktuella och attraktiva av motalaborna.

Personalen ska erbjudas kontinuerlig kompetensutveckling vad gäller nya medier och digitala verktyg för att kunna handleda medborgarna och utveckla medie- och informationskunnighet.

Biblioteket ska utveckla den mobila biblioteksservicen till att även omfatta digital handledning, kulturella upplevelser, och samhällsservice.

Motala bibliotek ska utveckla marknadsföringen av biblioteken och våra olika tjänster. Marknadsföringsmaterial ska finnas på lätt svenska, finska och engelska.

Biblioteken ska fokusera mer på litteraturen, den fysiska såväl som den digitala, och det läsfrämjande arbetet genom att jobba med exponering av medier och programverksamhet för alla åldrar.

Biblioteken i Motala ska erbjuda meningsfulla aktiviteter för unga vuxna, en grupp som är svår att nå. Det kan exempelvis vara bokcirklar, skrivarcirklar och spelaktiviteter.

Biblioteket ska arbeta med att nå fler låntagare som inte kan komma till biblioteket både genom att erbjuda kunskap om vad de kan nå digitalt genom biblioteket hemifrån och genom att samarbeta med till exempel hemtjänsten för att erbjuda Boken kommer till låntagare på landsbygden.

Eleverna ska ha tillgång till skolbibliotekets resurser hemifrån. Därför ska skolbiblioteket vara tillgängligt i elevernas lärplattformar.

Skolorna har idag inte tillgång till e-böcker för läsning i skolan av till exempel klassuppsättningar vilket efterfrågas allt oftare på kommunens skolor.

Skolbiblioteken bör bemannas så att de kan möta läroplanernas krav på att verksamheten används för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Förteckning över styrdokument

Bibliotekslagen

[Länk till Bibliotekslagen](#)

Skollagen

[Länk till Skollagen](#)